WYNIA'S WEEK

Aan de universiteit is er vrijwel geen ruimte voor afwijkende opvattingen

Posted on 4 oktober 2025 by Calvin Schukkink

In het politieke discours worden conservatieve en populistische geluiden steeds gangbaarder en populairder. In de universiteitspolitiek is daar weinig van terug te zien. Aan universiteiten en in universiteitsraden voeren thema's als woke, klimaat, lhbt en 'dekolonisatie' nog steeds de boventoon. Het wetenschappelijk onderwijs is voor iedereen een 'safe space', behalve voor de meer conservatieve, nationalistische of andere vrijdenkers.

Lastercampagne tegen conservatieve studentenpartij

Aan de Vrije Universiteit van Amsterdam (VU) vonden in april dit jaar verkiezingen plaats voor de studentenraad. Voor het eerst leek een openlijk klassiek liberaal-conservatieve studentenpartij, de Vrijmoedige Studentenpartij (VSP), een aanzienlijk aantal zetels te veroveren in de Universitaire Studentenraad en enkele Facultaire Studentenraden die voorheen aan progressieve studentenpartijen

toebehoorden. De concurrerende partijen deden er alles aan om de VSP te dwarsbomen. Campagnemateriaal (posters, flyers, kleding, banners) van de partij werd vernield en gestolen, wat financiële schade van enkele duizenden euro's tot gevolg had.

Stickers met de tekst 'FCK VSP' werden overal aan de universiteit opgeplakt. Op de plek waar campagnemateriaal van de VSP lag voordat het was gestolen, lagen stickers van Antifa, die vermoedelijk samenspande met de grotere concurrent van de VSP, ChangeVU, om de VSP buiten de studentenraad te houden. Tegen de diefstal werd aangifte gedaan, maar de VSP kreeg slechts een minimale schadevergoeding. De universiteit bleef stil. Er was (en is) een duidelijke lastercampagne ingezet tegen een studentenpartij die opkomt voor academische vrijheid.

Is het niet vreemd dat een studentenpartij met klassiek-liberale en conservatieve opvattingen op zo'n agressieve, zelfs strafbare wijze wordt behandeld door medestudenten? Uitgerekend op de plek die van oudsher bedoeld is om de meest intellectuele mensen met verschillende wereldbeelden te laten samenkomen om in vrijheid en open dialoog wetenschap te bedrijven? De Universiteit Leiden heeft als motto '*Praesidium Libertatis',* wat 'bolwerk van de vrijheid' betekent. '*Scientia mores moderatur'*, luidt het motto van de Universiteit van Amsterdam (UvA): 'kennis beheerst het karakter'.

Maar zo open en vrij als de universiteiten ooit waren, zijn ze tegenwoordig niet meer. Aan universiteiten en binnen de studentenpolitiek draait veel om woke, lhbt, klimaat en dekolonisatie. Opvattingen buiten het 'geaccepteerde' kader zijn steeds minder welkom. Aan de Nederlandse universiteiten heersen links activisme en radicalisme.

Nederlandse vlag 'te omstreden'

Ondanks de poging om de VSP buiten de studentenpolitiek te houden, wist de partij toch zetels te behalen in de Studentenraad, en lijkt ze aardig wat teweeg te brengen aan de VU. Zo wist de VSP afgelopen jaar in de medezeggenschapsraad een meerderheid te krijgen voor het ophangen van de Nederlandse vlag aan de universiteit – naast de regenboog- en SDG (Sustainable Development Goals)-vlag die daar al enige tijd gehesen werden. Toch wees het College van Bestuur dit verzoek af. De reden? De Nederlandse vlag zou 'omstreden' zijn. Maar de 'pride'-

vlag en de SDG-vlag hangen nog altijd voor het gebouw van de VU.

Posters van Lenin en Marx

Aan de Universiteit van Amsterdam (UvA) lijkt een soortgelijke linkse, soms zelfs anti-Nederlandse cultuur te heersen. Desgevraagd laat de VSP aan *Wynia's Week* weten dat een VSP-lid op de UvA bij zijn eerste binnenkomst op het raadskantoor posters en afbeeldingen van de communisten Vladimir Lenin en Karl Marx zag, die daar door concurrent-raadsleden zijn opgehangen. Tijdens raadsvergaderingen zou de nadruk liggen op onderwerpen als 'misgendering' en de vraag of sollicitaties voor een nieuwe decaan volledig genderneutraal zouden moeten verlopen. Ook is er veel aandacht voor migrantstudenten en dekolonisatie.

Onlangs besloot de UvA nog om de oude 'VOC-zaal', een reconstructie van de 16de-eeuwse bestuurszaal van de VOC, niet langer de VOC-zaal te noemen, maar deze te vernoemen naar de Javaanse vrouwenrechtenactiviste Raden Adjeng Kartini (*Kartini-zaal*). De oude naam was volgens de UvA 'te koloniaal', en de naamsverandering maakt deel uit van een bredere doelstelling van de universiteit om te 'dekoloniseren'.

Tijdens een symposium over deze naamsverandering verstoorden pro-Palestinademonstranten – met toestemming van de voorzitter – de orde met een pleidooi waarin zij stelden dat de term 'postkoloniaal' suggereert dat kolonialisme iets uit het verleden is, terwijl naar hun mening de UvA nog steeds kolonialistisch is, onder meer in de vorm van 'zionistisch imperialisme' dat de UvA zou ondersteunen.

Vroeger links-radicalisme

Deze openlijk linkse signatuur van de Nederlandse universiteiten is niet alleen iets van de huidige tijd. In Nederland was de cultuur aan universiteiten al eerder radicaal links; denk aan de anarchistische beweging Provo in de jaren '60 die populair was onder studenten, de Maagdenhuisbezetting van 1969 (en later weer in 1978, en verschillende keren in de jaren '80, '90 tot aan 2025) door studenten van de UvA om inspraak te krijgen in het universiteitsbestuur, de opkomst van socialistische en zelfs maoïstische en marxistisch-leninistische studentenpartijen, hun acties tegen het kapitalisme in de jaren '70 en de kraakbewegingen die ontstonden in de jaren '70 en '80 en gebruik maakten van vernielingen en geweld.

De felheid die kenmerkend was voor linkse studenten in de jaren ’70 en ’80, lijkt terug te zijn. Alleen de onderwerpen waarop deze felheid betrekking heeft is veranderd: Israël-Gaza is het nieuwe Vietnam, de anti-kapitalismebeweging is de dekolonisatiebeweging geworden, de acties voor inspraak op de universiteit zijn ingeruild voor acties voor meer diversiteit en inclusiviteit, lhbt en woke en de openlijk maoïsten en marxistisch-leninisten zijn de Antifa’s, de antifascisten gaan heten. Oude wijn in nieuwe zakken. Wél nieuw lijkt de canceling van andersdenkenden op universiteiten. Door zowel studenten als docenten en door het universiteitsbestuur zelf.

‘Pronouns’ en klimaatactivisme

Aan de Universiteit Utrecht moesten studenten in de werkgroep van een minor-vak van de bachelor rechtsgeleerdheid zich voorstellen met hun ‘pronouns’. De docent zelf stelde zich voor als een ‘hen/hun’, en toen een student weigerde hieraan mee te doen, leidde dat tot scheve blikken. Ook op het gebied van klimaat drukken docenten zich openlijk activistisch uit. Zo zou de hoogleraar Oceanografie, Erik van Sebille, zich volgens een VSP-lid in Utrecht trots hebben uitgelaten over het feit dat hij doelbewust geen kinderen wil vanwege het klimaat. Daarnaast is hij lid van de organisatie *Scientist Rebellion*, een organisatie van onderzoekers en academici van diverse universiteiten die zich door activisme inzet tegen klimaatverandering. *Scientist Rebellion* is direct gelieerd aan Extinction Rebellion.

Ook de Radboud Universiteit Nijmegen lijkt geen vrijhaven te zijn voor verschillende politieke opvattingen. Daar lijkt niet een studentenpartij, maar de Groot-Nederlandse Studentenvereniging (GNSV) aan banden te worden gelegd. De Radboud Universiteit heeft besloten om de regels rond de toelating aan de jaarlijkse introductiemarkt aan te scherpen nadat in augustus dit jaar een lid van de GNSV is gearresteerd wegens het voorbereiden van een terroristisch misdrijf.

Waar tot nu toe studentenverenigingen worden toegelaten zolang ze niet wettelijk verboden zijn én de gedragsregels voor de introductiemarkt respecteren, laat een woordvoerder van de Radboud Universiteit desgevraagd weten dat ze ‘denken aan een aanvullend criterium aan de hand waarvan we kunnen toetsen of het gedachtegoed van een organisatie in lijn is met de waarden en normen van onze universiteit’. Verder laat hij weten dat ‘het op grond van het gedachtegoed van de GNSV denkbaar is dat [zij] op basis van aanvullende toetsing niet worden

toegelaten'.

Tegelijkertijd is sinds kort de Communistische Jongerenbeweging (CJB) actief op de Radboud Universiteit. En stond de socialistische studentenvereniging SSV Het Spook – dat jaarlijks lezingen geeft over Karl Marx en zichzelf een studentenvereniging noemt met 'een interesse in marxisme' – afgelopen zomer ook op de introductiemarkt. Blijkbaar voldoen deze verenigingen wél aan de 'normen en waarden' van de Radboud Universiteit.

Licht of conflict?

Het is allang geen verrassing meer dat universiteiten een sterk linkse oriëntatie hebben. Wel nieuw is de felheid waarmee de linkse denkbeelden worden uitgesproken en uitgedragen. Uitgerekend de studenten die pleiten voor tolerantie, diversiteit en inclusiviteit hebben steeds minder tolerantie en respect voor andersdenkenden, een groep die overigens groter lijkt te worden. Is er voor de universiteiten en de studenten licht aan het eind van de tunnel? Of ligt er een groot conflict op de loer?

Wynia's Week *brengt broodnodige, onafhankelijke berichtgeving: drie keer per week,* ***156 keer per jaar****, met artikelen en columns, video's en podcasts. Onze donateurs maken dat mogelijk. Doet u mee? Hartelijk dank!*